

TUTKIMUSOSIO

2.11.2024

KAKS-ilmapuntari 3/2024: Suhtautuminen maahanmuuttoon

Kunnallissalan kehittämissäätiön syksyn 2024 Ilmapuntari-tutkimuksessa selvitettiin suomalaisten suhtautumista maahanmuuttoon. Valtakunnallisesti edustavassa kyselyssä tiedusteltiin kansalaisten näkemyksiä seuraavalla kolmella kysymyssarjalla.

”Viime aikoina on puhuttu maahanmuuttajista ja maahanmuutosta. Missä määrin nykyiseen verrattuna seuraaviin ryhmiin kuuluvia ihmisiä voisi mielestäsi muuttaa kotikuntaasi tai lähialueellesi (esim. maakuntaasi)?”

”Mikäli Suomea uhkaa työvoimapula mm. alhaisen syntyvyyden ja ikääntymisen vuoksi, eikä työntekijöitä ja veronmaksajia ole riittävästi, niin miten suhtaudut tässä tilanteessa seuraaviin asioita sivuaviin väitteisiin?”

”Jos työperäinen maahanmuutto Suomeen lisääntyisi, niin millainen vaikutus sillä olisi pidemmällä tähtäimellä suomalaiselle yhteiskunnalle yleensä?”

Suomalaiset suhtautuvat hieman aiempaa nuivemmin pakolaisiin ja turvapaikanhakijoihin

Suomalaisista joka toinen ottaisi nykyistä enemmän vastaan omaan kotikuntaan tai lähialueelle ulkomaalaisia työntekijöitä muista EU-maista (51 %). Kolmannes (33 %) ilmoittaa, että muista EU-maista voisi muuttaa omaan asuin ympäristöön työnhakijoita yhtä paljon kuin ennenkin.

Kaksi viidestä (41 %) ottaisi vastaan nykyistä enemmän ulkomaalaisia opiskelijoita. Kaksi viidestä (41 %) ottaisi opiskelijoita vastaan samassa määrin kuin aiemminkin. Vain pieni vähemmistö, noin kuudesosa, olisi supistamassa opiskelijoiden sijoittumista kotiseudulle.

Kysyttäessä näkemyksiä ulkomaalaisten työntekijöiden vastaanottamisesta EU:n ulkopuolisista maista haarautuvat suomalaisten näkemykset kolmeen osaan. Lähes kaksi viidestä (38 %) haluaisi tähän ryhmään kuuluvia muuttavan asuin ympäristöönsä nykyistä enemmän. Vajaa kolmannes (30 %) säilyttäisi tilanteen ennallaan ja runsas neljännes (29 %) olisi vähentämässä EU:n ulkopuolelta tulevien työntekijöiden määrää nykyisestä.

Kielteisimminkin suomalaiset suhtautuvat pakolaisten ja turvapaikan hakijoiden maahanmuuttoon ja sijoittumiseen omalle kotiseudulle. Enemmän kuin kaksi viidestä (43 %) suomalaisista olisi halukas supistamaan nykyisestä pakolaisten ja turvapaikan hakijoiden sijoittumista kotiseudulle. Vain viidennes (20 %) olisi valmis vastaanottamaan tähän ryhmään kuuluvia nykyistä enemmän.

Maahanmuuttoa koskevat asenteet ovat säilyneet pääosin ennallaan verrattuna vuoteen 2023. Aiempaa hieman suurempi osa olisi kuitenkin halukas vähentämään pakolaisten ja

turvapaikan hakijoiden sekä EU:n ulkopuolisten maahanmuuttajien sijoittumista kotiseudulle.

Kuntatyyppi on yhteydessä suhtautumiseen eri maahanmuuttajaryhmien sijoittumiseen lähiasuinseudulle. Pääkaupunkiseudulla asuvat suhtautuvat johdonmukaisesti keskimäärää myönteisemmin. Muuta väestöä varauksellisemmin maahanmuuttoon asennoituvat maaseutumaisissa kunnissa asuvat.

Myös koulutustausta ja ammattiasema heijastuvat asenteisiin eri ryhmien maahanmuutosta. Korkeasti koulutetut ja ylemmät toimihenkilöt suhtautuvat muuta väestöä suopeammin maahanmuuttoon. Vähiten koulutusta saaneet, työntekijät ja työttömät asennoituvat keskimäärää nuivemmin.

Puoluekannan mukaan vihreiden ja perussuomalaisten kannattajat ovat toistensa vastakohtia. Vihreiden kannattajat ovat keskimäärää taipuvaisempia lisäämään käytännössä kaikkien ryhmien muuttoa omalle asuinseudulle. Perussuomalaisten kannattajat puolestaan olisivat vähentämässä maahanmuuttoa nykyisestä.

Suomen pitäisi toteuttaa aktiivista työperäistä maahanmuuttopolitiikkaa Euroopan ulkopuolelta työvoiman ja peruspalveluiden turvaamiseksi

Suomalaisten suhtautumista työperäistä maahanmuuttoa kohtaan selvitettiin neljällä asenneväittämällä.

Selvä enemmistö hyväksyy väitteen, jonka mukaan Suomen pitäisi toteuttaa työvoiman saamiseksi ja peruspalvelujen turvaamiseksi aktiivista työperäistä maahanmuuttopolitiikkaa Euroopan ulkopuolelta (64 %). Vajaa kolmannes asettuu vastarintaan (31 %). Keskimäärää myönteisemmin aktiivisen maahanmuuttopolitiikan harjoittamiseen suhtautuvat ikääntyneimmät kansalaiset. Keski-ikäisistä ja eläkeikää lähestyvistä monet suhtautuvat asiaan varsin varauksellisesti.

Kaksi kolmesta (67 %) on sitä mieltä, että EU:n ulkopuolelta tuleville maahanmuuttajille tulisi määritellä selkeät kriteerit (ikä, ammattitaito, koulutus, työtarjous, toimeentulo jne.), joiden perusteella he saavat oikeuden muuttaa maahan. Neljännes (26 %) suhtautuu tällaiseen ehdotukseen torjuvasti.

Suomalaiset jakaantuvat kahteen leiriin suhtautumisessa väitteeseen, jonka mukaan työnantajilla tulee olla oikeus hankkia ulkomaista työvoimaa oman harkintansa mukaan mistä maasta tahansa ilman viranomaismääräyksiä. Kaksi viidestä (42 %) kannattaa sääntelemätöntä työperäistä maahanmuuttoa ja niukka enemmistö (52 %) vastustaa. Tällä tavalla rajoittamattoman työperäisen maahanmuuton vastustus on jonkin verran lisääntynyt kesästä 2023 (46 % → 52 %).

Väittämä, jonka mukaan julistukset työperäisen maahanmuuton lisäämisen hyödyistä perustuvat todellisuuden vastaisiin, epärealistiin uskomuksiin jakaa maan väestön myös eri leireihin. Reilu kolmannes (35 %) allekirjoittaa väittämän ja lähes joka toinen (49 %) kiistää sen. Ääripäitä edustavat perussuomalaisten ja vihreiden tukijat. Valtaosa perussuomalaisten kannattajista hyväksyy väitteen todenperäiseksi (68 %). Vihreiden kannattajat puolestaan torjuvat väitteen (76 %).

Enemmistön mielestä maahanmuuton lisääntyminen vaikuttaisi pidemmällä sihdillä myönteisesti suomalaiseen yhteiskuntaan

Tutkimuksessa vastaajat arvioivat myös sitä, millainen vaikutus työperäisen maahanmuuton lisääntymisellä olisi Suomeen pidemmällä tähtäimellä. Enemmistö (54 %) otaksuu, että työperäisen maahanmuuton lisääntyminen vaikuttaisi pidemmällä sihdillä suomalaiseen yhteiskuntaan myönteisesti. Viidennes (20 %) epäilee, että työperäisen maahanmuuton kasvulla olisi vahingollisia seuraamuksia yhteiskuntaan. Joka kymmenes (11 %) arvioi, että maahanmuuton lisääntyminen ei vaikuta suuntaan eikä toiseen.

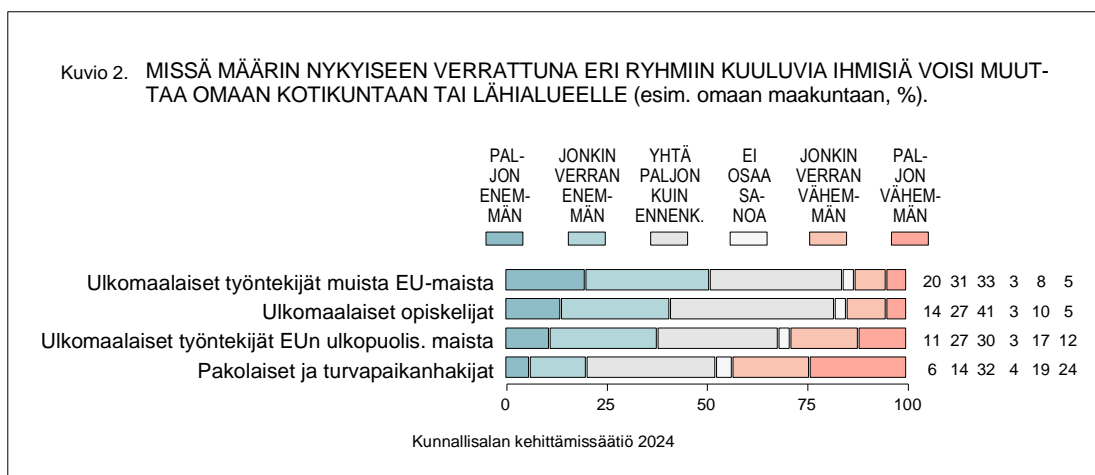
Ikä on yhteydessä näkemyksiin työperäisen maahanmuuton kasvun mahdollisista vaikutuksista. Ikääntyneet arvioivat vaikutukset keskimäärää useammin myönteisiksi. Näin ajattelevat muita todennäköisemmin myös korkeasti koulutetut, ylemmät toimihenkilöt ja pääkaupunkiseudun asukkaat.

Puoluekanta selittää suhtautumista. Kokoomuksen, vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajista löytyy selvästi keskimäärää enemmän niitä, jotka arvelevat työperäisen maahanmuuton hyödyttävän pitkällä tähtäimellä yhteiskuntaa. Perussuomalaisien tukijoista joka toinen uskoo, että maahanmuuton lisääntymisellä olisi kielteisiä seuraamuksia.

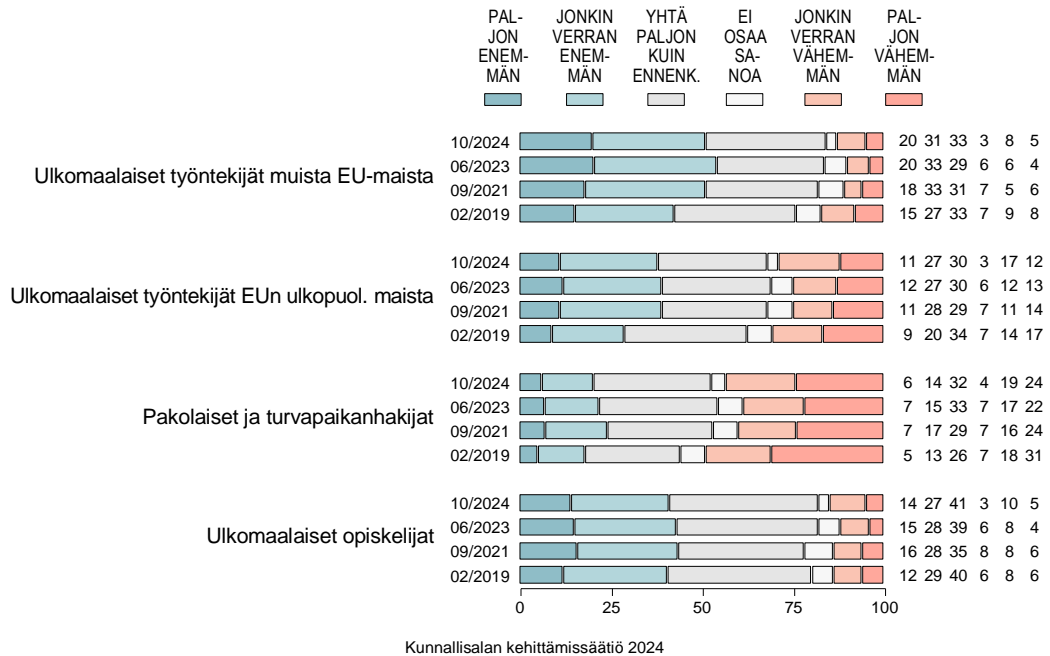
Tutkimuksen toteutus

KAKS - Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Verian (aiemmin Kantar Public).

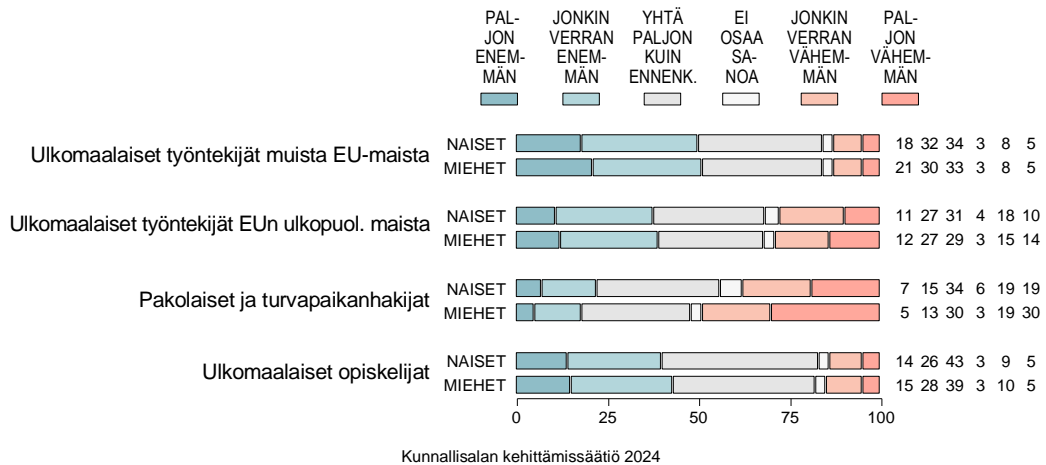
Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 28.9.-3.10.2024. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.070. Vastaajat edustavat maamme täysi-ikäistä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

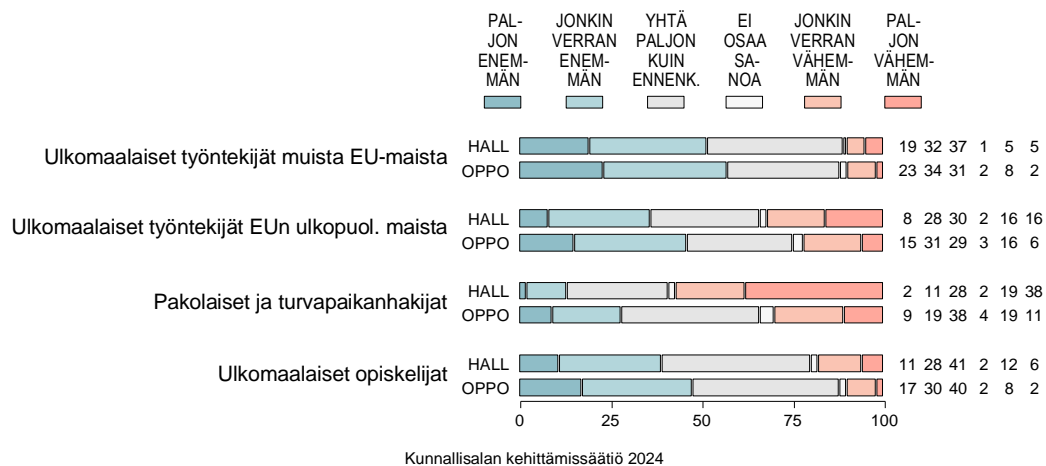
Kuvio 2t. MISSÄ MÄÄRIN NYKYISEEN VERRATTUNA ERI RYHMIIN KUULUVIA IHMISIÄ VOISI MUUT-
 TAA OMAAN KOTIKUNTAAN TAI LÄHIALUEELLE: ARVIOT VUOSINA 2019 - 2024 (%).

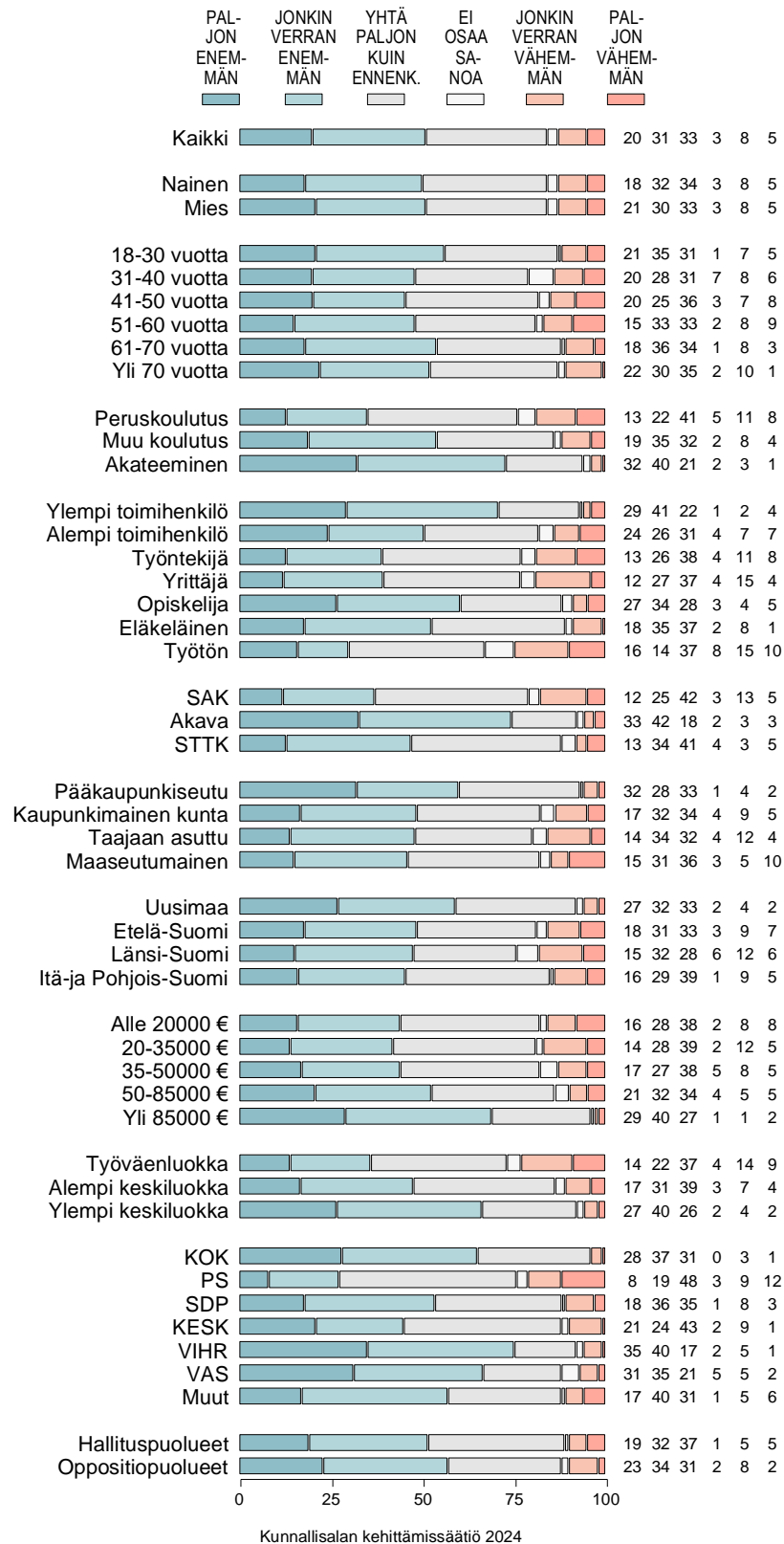
Kuvio 2s. MISSÄ MÄÄRIN NYKYISEEN VERRATTUNA ERI RYHMIIN KUULUVIA IHMISIÄ VOISI MUUT-
TAA OMAAN KOTIKUNTAAN TAI LÄHIALUEELLE: NAISTEN vs. MIESTEN ARVIOT (%).

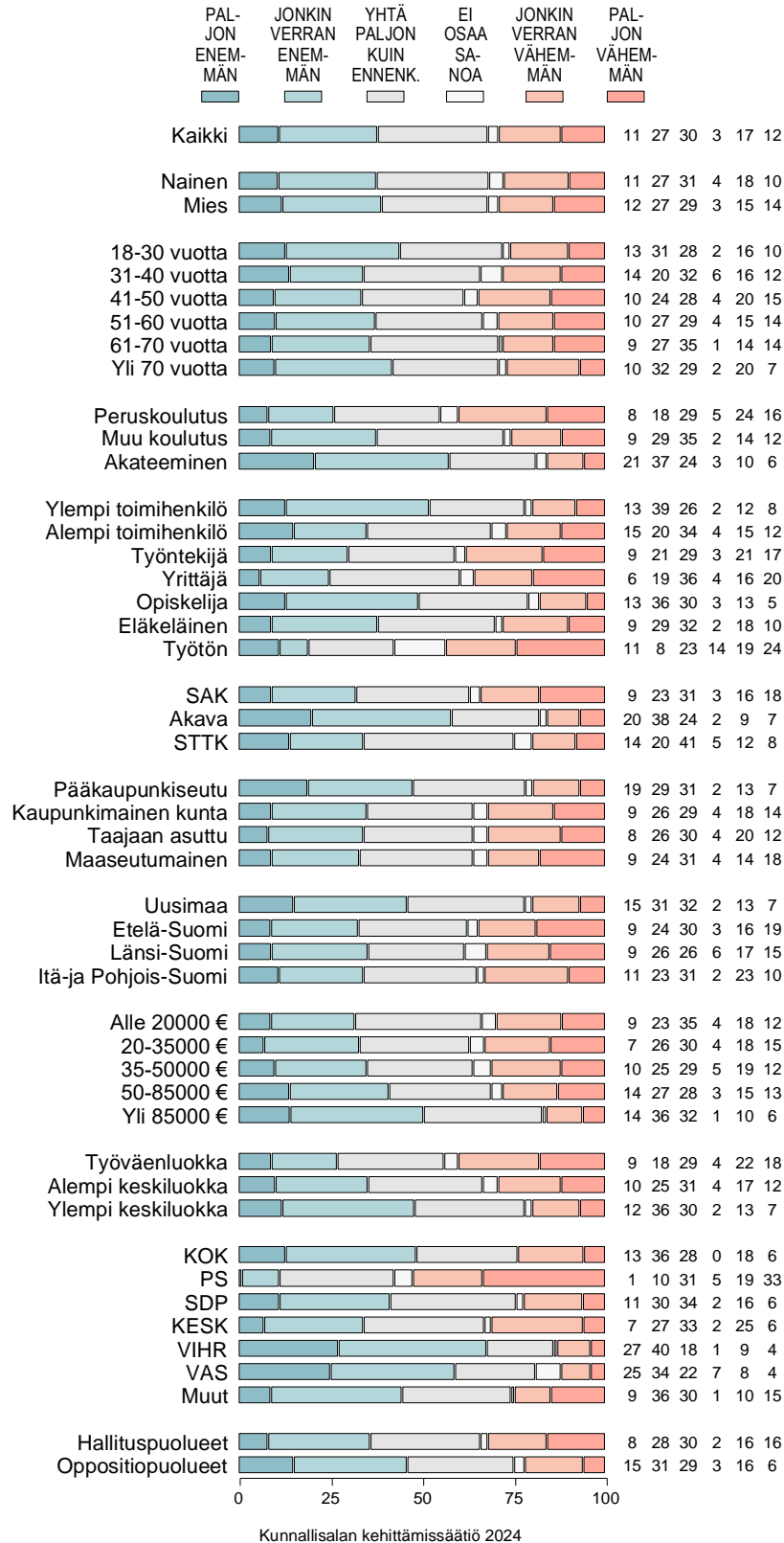
Kuvio 2h. MISSÄ MÄÄRIN NYKYISEEN VERRATTUNA ERI RYHMIIN KUULUVIA IHMISIÄ VOISI MUUT-
TAA OMAAN KOTIKUNTAAN TAI LÄHIALUEELLE: HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPO-
SITIOPUOLUEIDEN (OPPO) KANNATTAJAT (%).

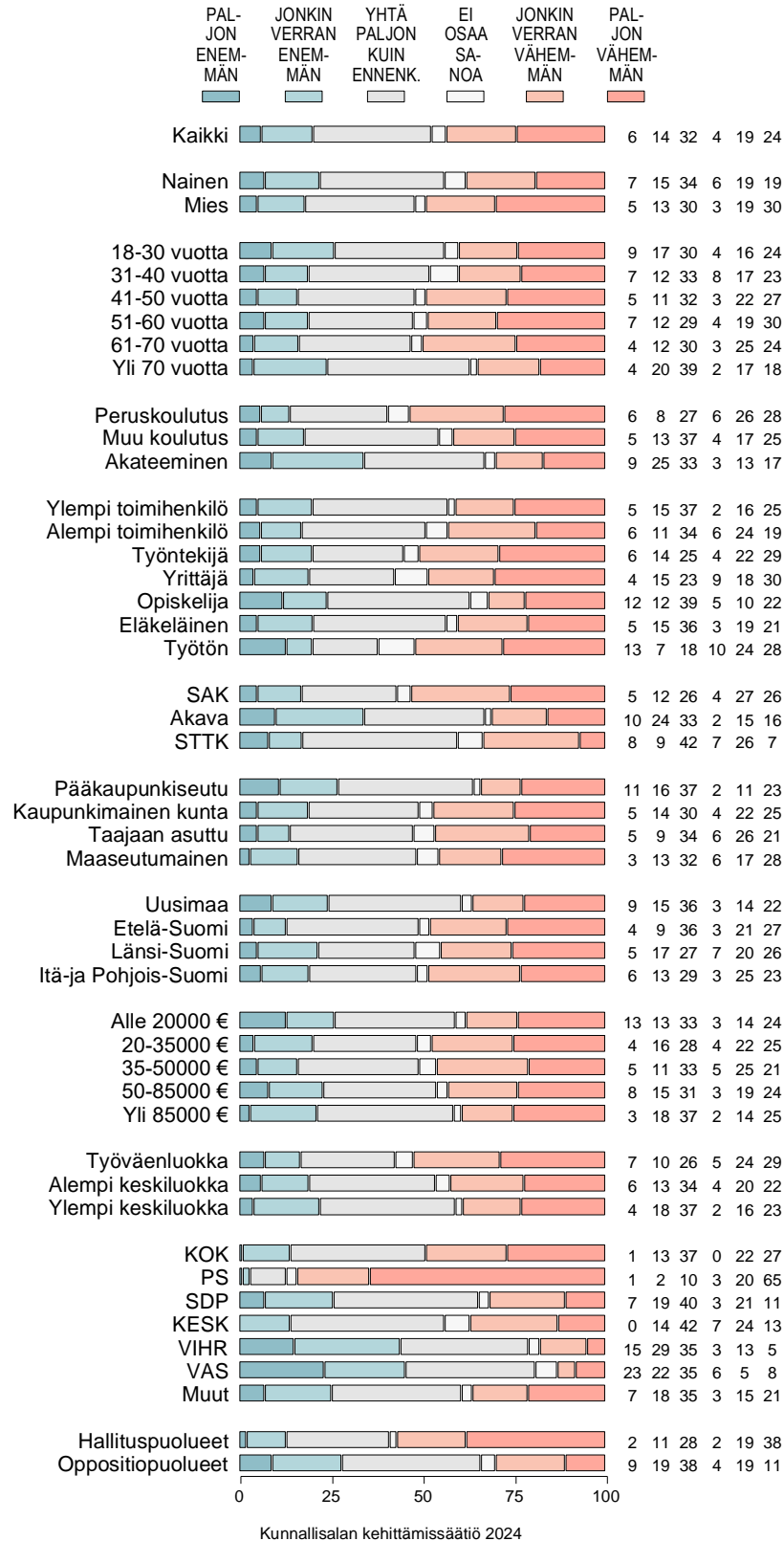
Kuvio 2-1. MISSÄ MÄÄRIN ERI RYHMIIN KUULUVIA IHMISIÄ VOISI MUUTTA KOTIKUNTAAN TAI LÄHIALUEELLE: ULKOMAALAISET TYÖNTEKIJÄT MUISTA EU-MAISTA (%).

Kuvio 2-2. MISSÄ MÄÄRIN ERI RYHMIIN KUULUVIA IHMISIÄ VOISI MUUTTA KOTIKUNTAAN TAI LÄHIALUEELLE: ULKOMAALAISET TYÖNTEKIJÄT EU:N ULKOPUOLISISTA MAISTA (%).

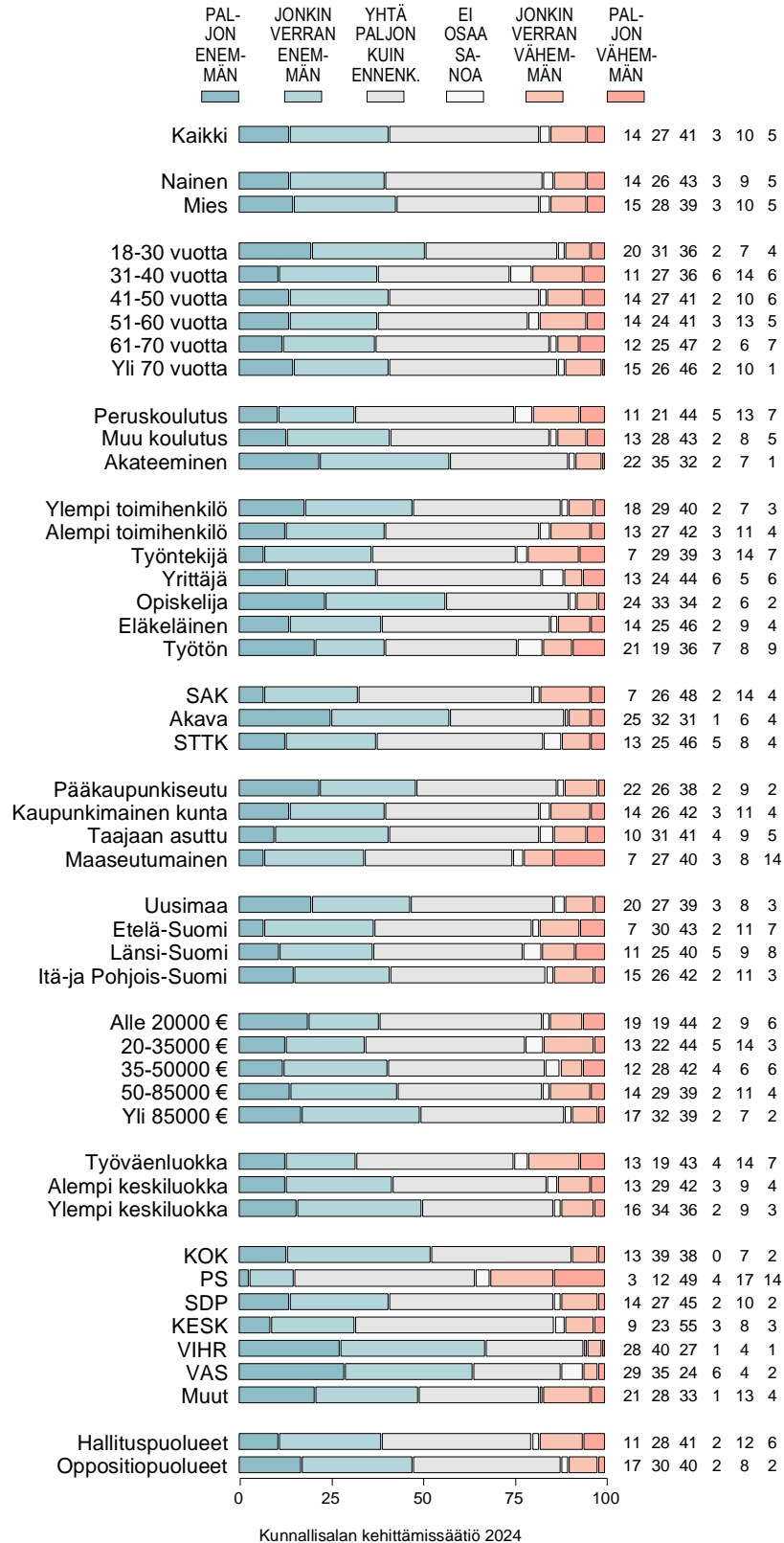

Kuvio 2-3. MISSÄ MÄÄRIN ERI RYHMIIN KUULUVIA IHMISIÄ VOISI MUUTTA KOTIKUNTAAN TAI LÄHIALUEELLE: PAKOLAISET JA TURVAPAIKANHAKIJAT (%).

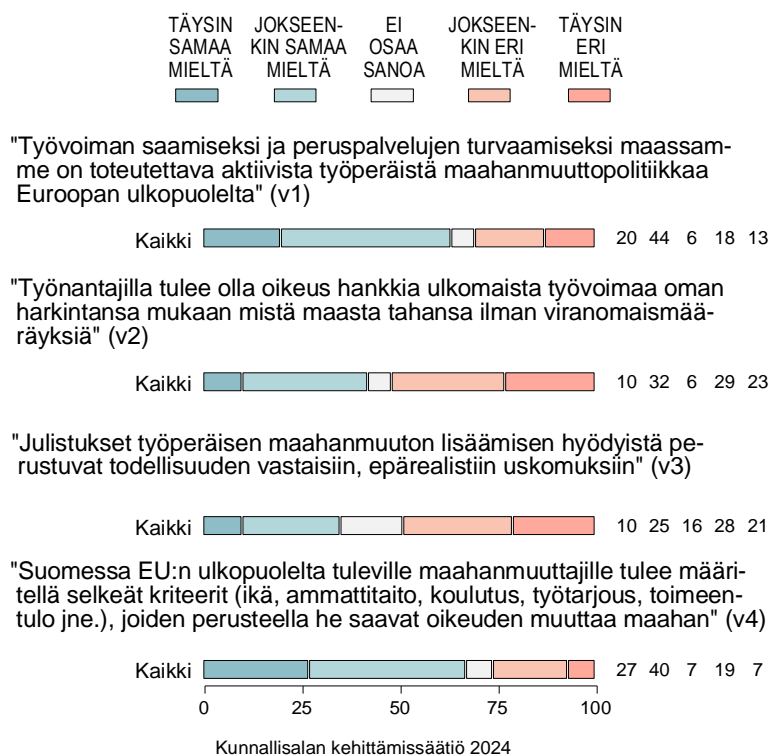

Kuvio 2-4. MISSÄ MÄÄRIN ERI RYHMIIN KUULUVIA IHMISIÄ VOISI MUUTTAA KOTIKUNTAAN TAI LÄHIALUEELLE: ULKOMAALAISET OPISKELIJAT (%).

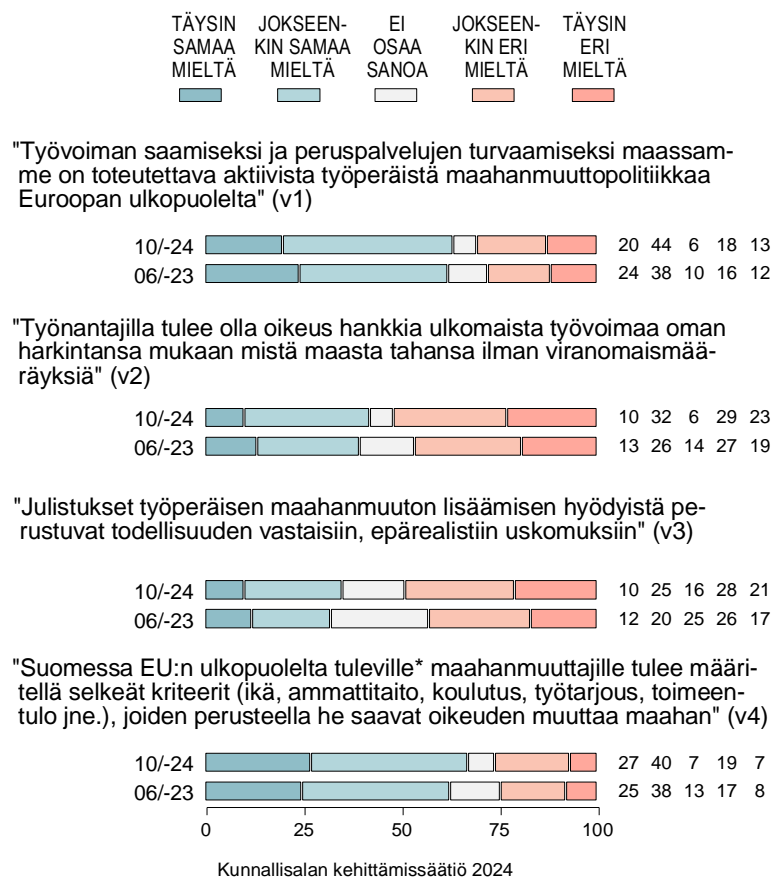

Kuvio 3. SUHTAUTUMINEN TYÖPERÄISTÄ MAAHANMUUTTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN (%)*.

*Kysymysmuoto kokonaisuudessaan: 'Mikäli Suomea uhkaa työvoimapula mm. alhaisen syntyvyyden ja ikääntymisen vuoksi, eikä työntekijöitä ja veronmaksajia ole riittävästi, niin miten suhtaudut tässä tilanteessa seuraaviin asiaa sivuaviin väitteisiin?'

Kuvio 3t. SUHTAUTUMINEN TYÖPERÄISTÄ MAAHANMUUTTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN KESÄLLÄ 2023 JA SYKSYLLÄ 2024 (%).

*Täsmäntävä määrä 'EU:n ulkopuolelta tuleville' ei sisällynyt vuoden 2023 kysymysmuotoon.

Kuvio 3s. SUHTAUTUMINEN TYÖPERÄISTÄ MAAHANMUUTTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: NAISET vs. MIEHET (%).

TÄYSIN
SAMAA
MIELTÄ

JOKSEEN-
KIN SAMAA
MIELTÄ

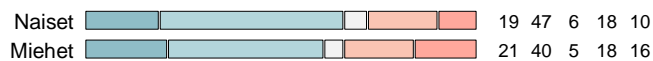
EI
OSAA
SANOA

JOKSEEN-
KIN ERI
MIELTÄ

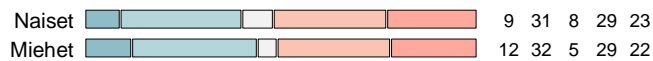
TÄYSIN
ERI
MIELTÄ

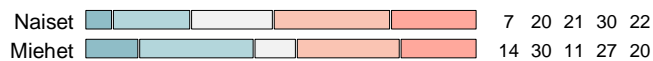
"Työvoiman saamiseksi ja peruspalvelujen turvaamiseksi maassamme on toteutettava aktiivista työperäistä maahanmuuttopolitiikkaa Euroopan ulkopuolelta" (v1)

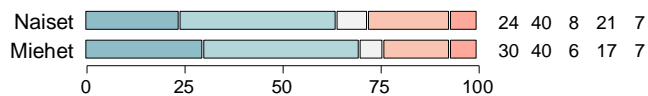
"Työnantajilla tulee olla oikeus hankkia ulkomaista työvoimaa oman harkintansa mukaan mistä maasta tahansa ilman viranomaismääräyksiä" (v2)

"Julistukset työperäisen maahanmuuton lisäämisen hyödyistä perustuvat todellisuuden vastaisiin, epärealistiin uskomuksiin" (v3)

"Suomessa EU:n ulkopuolelta tuleville maahanmuuttajille tulee määrittellä selkeät kriteerit (ikä, ammattitaito, koulutus, työtarjous, toimeentulo jne.), joiden perusteella he saavat oikeuden muuttaa maahan" (v4)

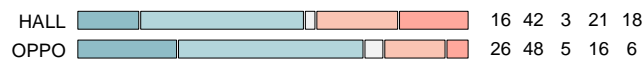

0 25 50 75 100
Kunnallisalan kehittämissäätiö 2024

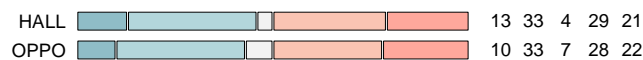
Kuvio 3h. SUHTAUTUMINEN TYÖPERÄISTÄ MAAHANMUUTTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPOSITIOPUOLUEIDEN (OPPO) KANNATTAJAT (%).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	EI OSAA SANOA	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ

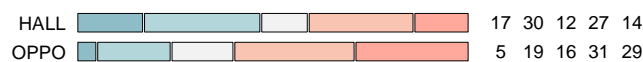
"Työvoiman saamiseksi ja peruspalvelujen turvaamiseksi maassamme on toteutettava aktiivista työperäistä maahanmuuttopolitiikkaa Euroopan ulkopuolelta" (v1)

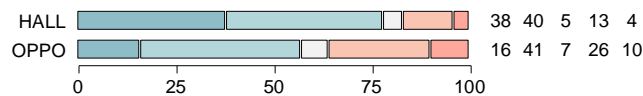
"Työnantajilla tulee olla oikeus hankkia ulkomaista työvoimaa oman harkintansa mukaan mistä maasta tahansa ilman viranomaismääräyksiä" (v2)

"Julistukset työperäisen maahanmuuton lisäämisen hyödyistä perustuvat todellisuuden vastaisiin, epärealistiin uskomuksiin" (v3)

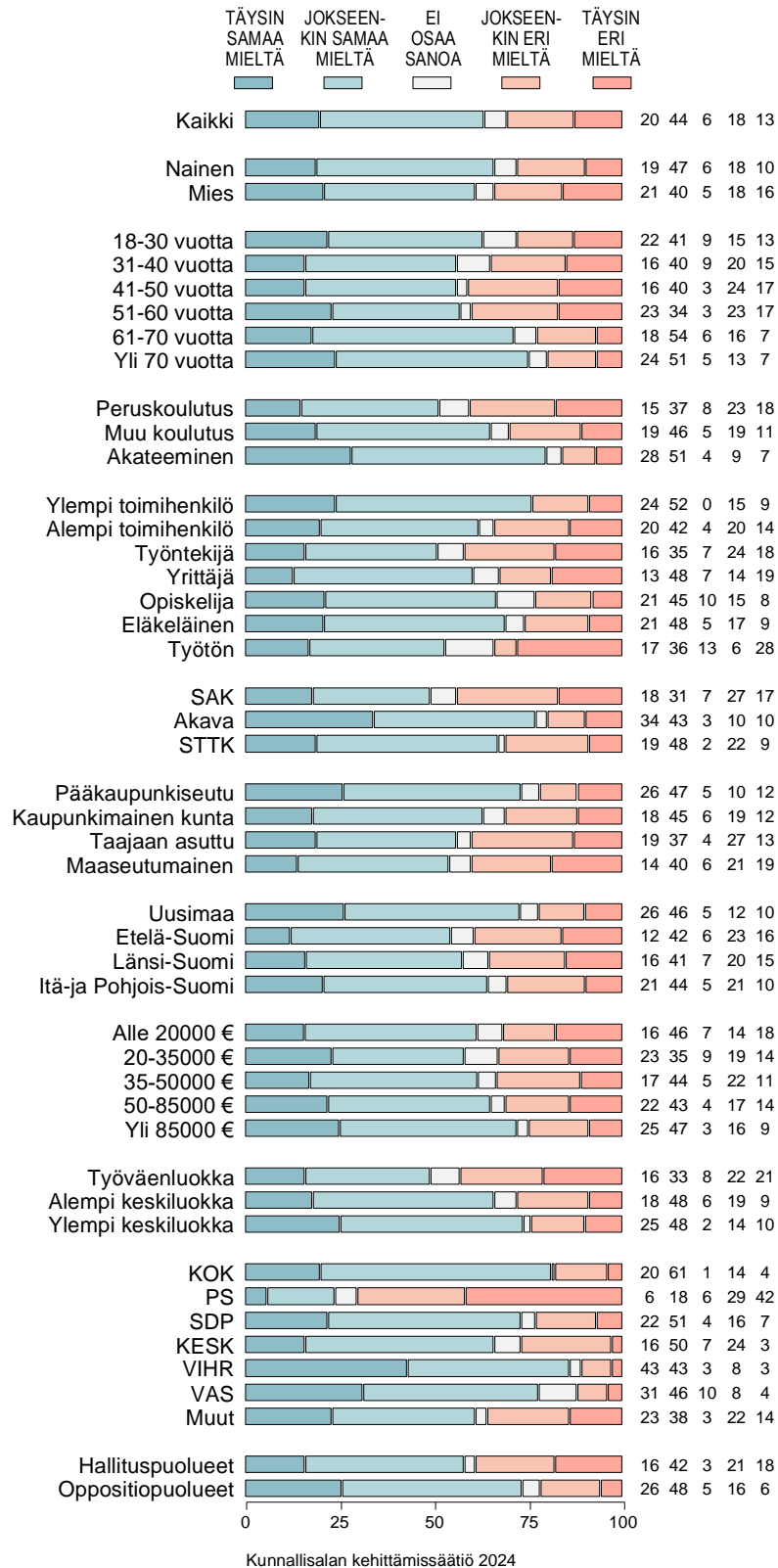
"Suomessa EU:n ulkopuolelta tuleville maahanmuuttajille tulee määrittellä selkeät kriteerit (ikä, ammattitaito, koulutus, työtarjous, toimeentulo jne.), joiden perusteella he saavat oikeuden muuttaa maahan" (v4)

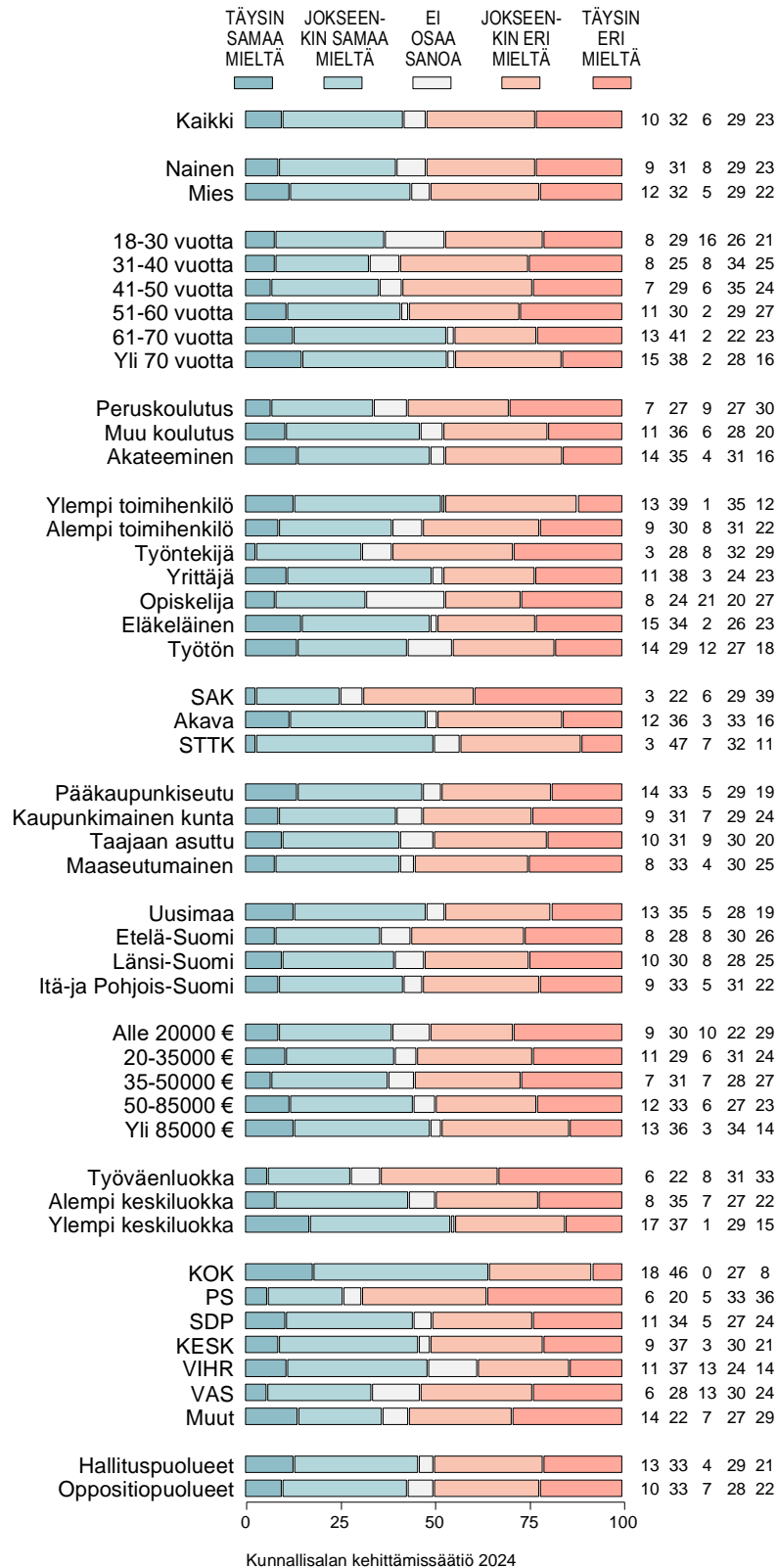
0 25 50 75 100

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2024

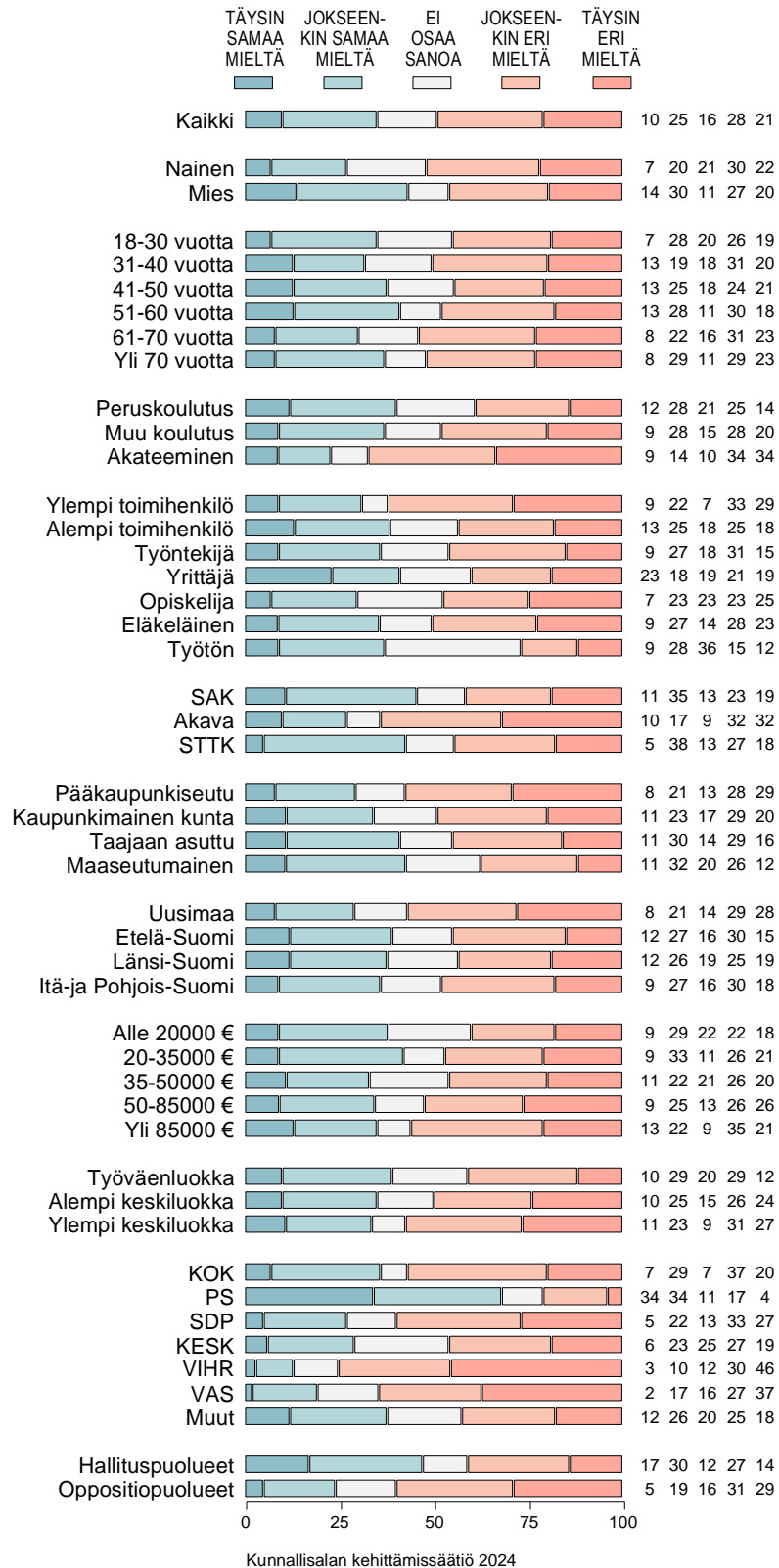
Kuvio 3-1. "Työvoiman saamiseksi ja peruspalvelujen turvaamiseksi maassamme on toteutettava aktiivista työperäistä maahanmuuttopoliittikka Euroopan ulkopuolelta" (%).

Kuvio 3-2. "Työnantajilla tulee olla oikeus hankkia ulkomaista työvoimaa oman harkintansa mukaan mistä maasta tahansa ilman viranomais määräyksiä" (%).

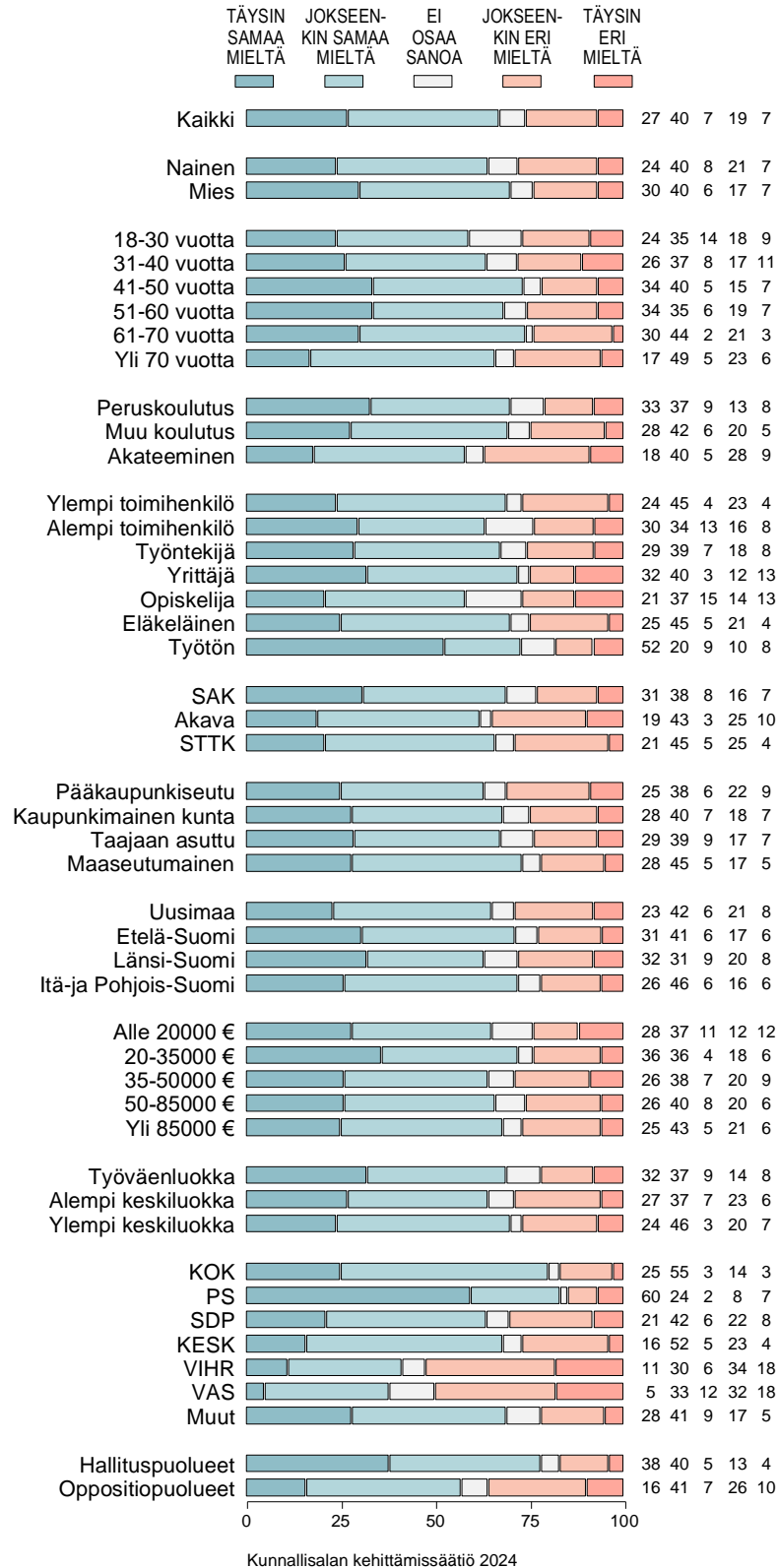

Kuvio 3-3. "Julistukset työperäisen maahanmuuton lisäämisen hyödyistä perustuvat todellisuuden vastaisiin, epärealistiin uskomuksiin" (%).

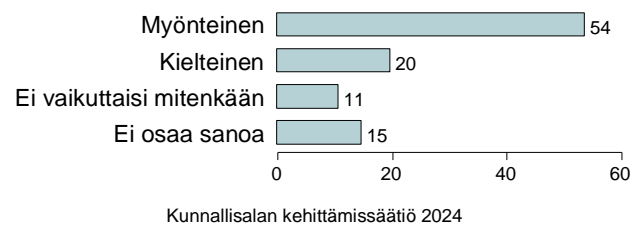

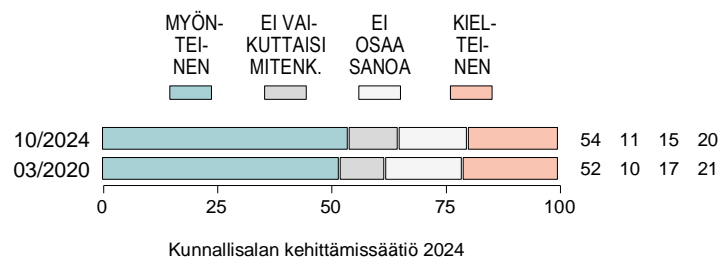
Kuvio 3-4. "Suomessa EU:n ulkopuolelta tuleville maahanmuuttajille tulee määritellä selkeät kriteerit (ikä, ammattitaito, koulutus, työtarjous, toimeentulo jne.), joiden perusteella he saavat oikeuden muuttaa maahan" (%).

Kuvio 4. JOS TYÖPERÄINEN MAAHANMUUTTO SUOMEN LISÄÄNTYISI, MILLAINEN VAIKUTUS SILLÄ OLISI PIDEMMÄLLÄ TÄHTÄIMELLÄ SUOMALAISELLE YHTEISKUNNALLE YLEENSÄ (%).

Kuvio 4t. MILLAINEN VAIKUTUS TYÖPERÄISEN MAAHANMUUTON LISÄÄNTYMISELLÄ OLISI SUOMALAISELLE YHTEISKUNNALLE YLEENSÄ: ARVIOT KEVÄÄLLÄ 2020 JA SYKSYLLÄ 2024 (%).

Kuvio 4e. JOS TYÖPERÄINEN MAAHANMUUTTO SUOMEEN LISÄÄNTYISI, MILLAINEN VAIKUTUS SILLÄ OLISI PIDEMMÄLLÄ TÄHTÄIMELLÄ SUOMALAISELLE YHTEISKUNNALLE YLEENSÄ (%).

